

poklicu zdravnik, in mi se le čudimo, da mu zdravniški nož ni otopil veselja do pesništva. Zbirka ima tri oddelke brez posebnega naslova. Iz prvega oddelka odmeva struna ljubezni do rodbine in do trpečega ljudstva; v drugem je nekoliko misli o nadzemeljskem življenju; tretji oddelek je najbolj obsežen. V nekaterih pesnih se je I. Karník trudil izraziti svoje misli na modern način, ali ni se mu posrečilo. Najboljše pesmi Karnikove so tiste, ki so najbolj preproste, brez vse posebne umetnosti.

M. U. Dr. Duchoslav Panýrek: **Znamenani**. Korunová knihovna Máje sv. 3. Cena K 1. — Dr. Panýrek ima že svoje bravce. On je priljubljen pisatelj zlasti damskega sveta, ki vsakokrat z veseljem pozdravi novo knjigo svojega ljubljence, naj jo izda pod lastnim imenom ali pa pod psevdonimom dr. I. Květ. Dr. Panýrek pa tudi zna mično pisati in svoje čitatelje izvrstno kratkočasiti! Svoje črtice, slike, povesti crpa naravnost iz življenja, ki ga dobro pozna kot zdravnik; a svojim čitateljem najrajši opisuje predmete iz neznane jim stroke. Njegova knjiga „Znamenani“ (zaznamovani) bo osobito zanimala tiste, katerim je posvečena in s katerimi se pisatelj bavi v knjigi. V knjigi namreč opisuje pisatelj „znamenane“. Gotovo pozna vsak tiste ljudi, ki imajo svoja posebna znamenja; eden je škilast, drugi ima nenačuden nos, tretji je šepav itd. In taki „zaznamovani“ ljudje so predmet črtic zbranih v ti-le knjigi. Po daljši črtici „Hoří“ sledi „Šilhavému nevěř“, „Formička na pokrouťky“, „Kulhaví“, „O čtyřrokových“, „O všelijakých nosech“, „Die gute Tante“. Nekatero črtice so ginljive po svoji vsebini, druge so humoriistične. Knjiga je vobče zanimiva in dobra.

Humoresky. Napisal Václav Štech. Korunová knihovna Máje, sv. 6. Cena K 1. — Čehi nimajo mnogo humorističnih pisateljev, lahko se seštejejo na prstih ene roke. Najboljši izmed njih so trije: Václav Štech, Ignát Herrmann in Karel Šípek. Delikatni Karel Šípek je v zadnjem času umolknil, torej je sedaj najboljši češki humor zbran v skupini dveh imen. Najnovejša knjiga Štechova je izboren plod dobrega češkega humorja. V. Štech je humorist nele po mislih, ampak tudi po besedah, zaraditega se tudi njegove najnovejše humo-

reske odlikujejo po jedrnatem zlogu in izvirnih mislih. Riše v njih društveno življenje malih mest in posamezne figure iz češke samouprave („Napoleon“, „Policajt Štýl“, „Hledán byt“), spominja se veselih dijaških let („Na mizině“, „Ranní polévka“), tuptam seže tudi v motno vodo vsakdanjega življenja („Arimatejský spolek“, „Mentograf“). Naj obdeluje ta ali oni predmet, vsakokrat pisatelj provzroči srčen smeh.

Fr. Št.

IZ DRUGIH KNJIŽEVNOSTI.

L. Pintar: **Zur Etymologie von „prešustvo“**, iz Archiv f. sl. Philologie 27, 2. 314 do 320. Besedo „prešustvo“ je obiralo že mnogo jezikoznancev, a se jim ni posrečilo določiti njenega izvira in prave pisave. V svoji razpravi je podal g. Pintar zgodovino njenega preiskovanja, odkoder izvemo, da je imel že Kopitar opravka z njo in se obrnil zastran nje do Dobrovskega, ki jo je obsodil, da izhaja od češk. šo ustati, Wetzen, reiben (!) Miklošič jo je pisal prešeštvo (za njim je pobral napako tudi Pleteršnik v svoj slovar) in jo izvajal od šbd ter prisojal pomen prestopok, transgressio, čemur se je vpel že P. Škrabec, ki mu je dokazal, da se prav piše z u, vsled česar je izpodbil tudi izvir šbd; a zadovoljivega izvira ji tudi P. Škrabec ni mogel določiti. Srečna se zdi L. Pintarjeva razlaga, ki jemlje za prvotno obliko — šustvo in jo izvaja od strsl. šutъ, v pomenu Lapp, nugator; šut + stvo: šustvo, kakor iz bit + stvo: bistvo.

Beseda „prešustvo“ je za stopnjo krepkejša od nesestavljene „šustvo“, ki so jo stari pisavci še poznali v pomenu fornicatio, pozneje pa jo je izpodrinila sestavljenka prešustvo; a sedaj jo zopet vzemimo v službo, da bomo imeli v slov. moralki nasproti prešustvo adulterium tudi za fornicatio dober izraz: šustvo. Pisava te besede je sedaj zatrdno dognana. Ker se beseda pogosto rabi in prav mnogokrat napačno piše, je tu zopet prilika, da v imenu Škrabca in Pintarja povzdignemo glas in opomnimo, da se piše z u: prešustvo (in ne: prešestvo), na voljo nam je dano pisati: prešustvo ali prešustvo in tudi naglašati: prešústvo ali prešústvo, ker je oboje opravičeno; enako tudi v izpeljankah.

A. B.

